

Legeforeningens innspill til dok. 8:149 S (2022-2023): Om å hindre todelt helsevesen ved å regulere private sykehus for å sikre tilgang på helsepersonell i den offentlige helsetjenesten

Representantene Aydar, Bae Nyholt og Jørgensen har fremmet et forslag der intensjonen er å hindre en todelt helsetjeneste gjennom å regulere private sykehus. På et overordnet plan uttrykker representantene bekymring for økt privatisering av helsetjenesten og økt sosial ulikhet i helse. Legeforeningen deler langt på vei denne bekymringen, men mener de ulike underforslagene som lanseres ikke nødvendigvis er riktig løsning for å hindre todelt helsetjeneste og økt privatisering.

Den offentlige helsetjenesten skal være førstevalget

Vi mener den offentlige helsetjenesten bør være førstevalget for både leger og pasienter. En prioritering og styrking av den offentlige helsetjenesten er avgjørende for å begrense etterspørselen etter helprivate tjenester. Den offentlige finansierte primær- og spesialisthelsetjenesten sikrer likeverdig tilgang til helsetjenester uavhengig av sosioøkonomisk status, og er en garantist mot sosial ulikhet i helse. Uten en sterk offentlig helsetjeneste vil sosial ulikhet i helse og helsetjenestetilbudet øke.

Det offentlige er bærebjelken i helsetjenesten, men Legeforeningen mener det må være rom for innslag av private aktører. Private leverer gode helsetjenester og de bidrar til kapasitet, mangfold og innovasjon.

Forslag om godkjenningsordning

Når det gjelder de to konkrete underforslagene som omhandler godkjenningsordning, så er Legeforeningen i utgangspunktet ikke avvisende til dette. Det fremstår imidlertid uklart hva representantene mener skal ligge i en godkjenningsordning. I det første underforslaget skriver representantene blant annet: "(...) avslag kan gis dersom etableringen kan true tilgangen på helsepersonell for de offentlige helsetjenestene". Det fremstår for Legeforeningen som uklart hva representantene legger i "true tilgangen på helsepersonell for de offentlige helsetjenestene", og hvordan dette skal måles.

Når det gjelder private sykehus mener Legeforeningen at disse må være underlagt samme rapporteringskrav som offentlige sykehus. Det er nødvendig å få en samlet oversikt over de helprivate aktørene og hva de leverer av helsetjenester.

Forslag om stans i etablering av nye sykehus

Legeforeningen er prinsipielt mot yrkes- og etableringsforbund, og mener det tredje underforslaget ikke vil løse rotårsaken til utfordringene som helsetjenesten står overfor. Vi mener utviklingen knyttet til at flere leger går over til det private ikke stoppes ved forbud. Det viktigste er, etter vår mening, å skape trygge og attraktive arbeidsplasser i det offentlige. Leger er ettertraktede arbeidstakere, og vil kunne finne alternative jobber også utenfor helsetjenesten dersom de opplever arbeidsforholdene i den offentlige helsetjenesten som for belastende.

Avslutningsvis vil vi påpeke at å prioritere å styrke den offentlige helsetjenesten i stor grad er et verdivalg mellom å sikre likeverdig tilgang til helsetjenester eller om tilgang til helsetjenester skal være forbeholdt de som har råd til å betale for det. Dette er et politisk ansvar.